

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:		Ipare dată în săptămână: DUMINECA.	REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Arad, Strada EMINESCU Nr. 35. Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.
Pe un an — — — — —	40 Lei.		
Pe jumătate de an — — — — —	20 Lei.		

Episcopul Aradului

Arhidiaconul Dr. GHEORGHE COMȘA subdirector general în Ministeriul Cultelor.

Provedința divină prin înțelepciunea sa, nepătrunsă de mintea muritorilor, a îndreptat cumpăna vieții noastre bisericesti din dieceza Aradului astfel, că sinodul nostru eparhial electoral, întrunit la 3 Maiu în biserica catedrală din Arad sub prezidiul I. P. S. Sale Mitropolitului Ardealului *Dr. Nicolae Bălan*, a ridicat pe tronul episcopesc al diecezei noastre pe arhidiaconul *Dr. Gheorghe Comșa*, subdirector general în Ministeriul de Culte.

Nou alesul nostru episcop care vine întru numele Domnului, este o personalitate fecundă, înzestrat cu o cultură vastă și temeinică. Dispune de o putere de muncă și diligență extraordinară. Este un om de carte, cu un trecut rodnic și bogat, căci încă foarte tiner, — abia de 36 ani — a scos până acum de sub tipar 12 volume de cărți cu caracter bisericesc, apreciate bine și în mod elogios de toți oamenii competenți și revistele noastre bisericesti.

Ca orator bisericesc nou alesul nostru episcop, subjugă auditoriul, atât prin bogăția și conținutul cuvântărilor, cât și prin predarea și mai ales curajul cu care atacă cele mai arzătoare probleme. Bogatele sale excursii istorice cu aplicări îndemnatice la nevoile zilei și citatele din sf. Scriptură, sfinții părinți, filosofi și diferiți moraliști, vădesc o cultură temeinică și judecată profundă.

Dar părintele Dr. Gheorghe Comșa este și un cântăreț vestit și bine apreciat. Înzestrat dela bunul Dumnezeu cu o voce dulce, de un bariton puternic și plin, biserica Amza din

București, unde Sf. Sa servește și predică regulat, este cercetată de public mult și select, însetat după cuvântul lui Dumnezeu.

De o statură bine înaltă, brunet și bine făcut, nou alesul nostru episcop are o înfățișare deschisă și simpatică, care te câștigă deja la prima impresie.

Trecutul părintelui Dr. Gheorghe Comșa este o chezeșie puternică pentru dieceza noastră, că în volburarea de criză religioasă, prin care trece toată lumea, nu numai poporul nostru, Sf. Sa, va fi farul luminător, care va indica preoțimei noastre, cărări noi pentru o activitate mai rodnică și mai intențivă de evanghelizare a credincioșilor noștri.

Părintele diacon *Dr. Gheorghe Comșa* s'a născut în 13 Mai 1889 în Comuna Comăna de Sus din Județul Făgăraș.

Părinții săi Gheorghe și Ana i-au dat o creștere religioasă. Primele cunoștințe de carte le-a primit în Școala Primară din comuna natală, chiar dela tatăl său, care a servit ca învățător 33 ani la acea școală.

În anul 1900 a intrat în Gimnaziul de stat din Făgăraș, unde după 8 ani de studiu a luat bacalaureatul la sfârșitul anului școlar 1907—1908. Grație creșterii primite în casa părintească și a îndemnurilor primite dela bunii săi profesori de religie, râvna sa către Casa Domnului începu să se afirme cu tărie. A urmat din convingere studiile teologice timp de trei ani la Seminarul „Adrian” din Sibiu, având ca profesor între alții pe I. P. Sf. Nicolae Bălan, actualul Mitropolit al Ardealului. În timpul studiilor teologice a fost bibliotecar și

vice-președinte al Societății de Lectură „Andrei Șaguna“.

Venerabilul Consistor Arhiepiscopar apreciind sporul său de studii și dragostea către Biserică, i-a conferit o bursă de 1000 coroane anual pentru continuarea studiilor juridice la Universitatea din Budapesta. A studiat timp de patru ani, iar în 8 Mai 1915 a fost promovat Doctor în Drept la Facultatea Juridică a susnumitei Universități. În timpul disponibil a studiat și la Facultatea de teologie catolică de acolo, în special Omiletica și Dreptul Bisericesc. În Budapesta a fost un an Vice-președinte al Societății „Petru Maior“.

În 10 Octombrie 1915 a primit darul diaconiei dela fericitul Mitropolit Ioan Mețianu, intrând în cler fără a se căsători. De atunci și până în anul 1919 a oficiat ca diacon la Catedrala din Sibiu, ocupând paralel și funcție administrativă la Veneratul Consistoriu Arhiepiscopar precum și funcția de Secretar al Fundațiunii Emanuel Gojdu. Timp de un an a fost redactor al organului bisericesc „Telegraful Român“ și aproape doi ani profesor de religie al gimnaziului de stat din Sibiu. În timpul războiului a făcut cunoștință cu temnițele ungurești, acuzat fiind de spionaj. După realizarea unității noastre naționale a luat funcția de secretar de resort la Presedenția Consiliului Dirigent, iar apoi a fost deputat în primul parlament al României întregite.

Încă de când făcea studiile teologice în Sibiu, citea cu osârdie dumnezeieștile Scripturi, simțind deosebită atracție către elocința amvonului. Deja în anul 1910 a început a debuta pe teren literar bisericesc în „Revista Teologică“ și Telegraful Român din Sibiu.

În anul 1920 a intrat în serviciul Ministerului Cultelor și Artelor, întâi ca defensor, apoi a funcționat ca subdirector și în prezent ca subdirector General. În tot timpul acesta însă nu a încetat a servi în sfânta Biserică regulat, servind și în prezent în Biserică Amza din București. Pentru activitatea sa pe teren literar-bisericesc I. P. Sf. Mitropolit dl Nicolae Bălan în anul 1922 a aflat de bine a-l distinge cu dreptul de a purta brâu roșu. Majestatea Sa Regele nostru Ferdinand I. a binevoit în mod prea gratios a-i conferi în anul 1923 „Răsplata muncii pentru biserică Clasa I.“ și Coroana României în gradul de ofițer.

În anul 1921 a obținut titlul de licențiat al facultății de teologie din București dând două examene și pregătind și teza de licență. În 11 Martie 1925, s'a promovat doctor în teologie. Sanctitatea Sa Patriarhul Damianos al

Ierusalimului în anul 1925 i-a conferit ordinul Sf. Mormânt în gradul de comandor, pentru serviciile aduse ortodoxiei.

A scris diferite studii și articole în organe de publicitate bisericești, dintre cari remarc istoria societății de lectură Andrei Șaguna din Sibiu. Pe lângă aceasta simțind trebuința că turma cuvântătoare a bisericii noastre ortodoxe române să fie dusă la pășunea cea nestrăicicioasă și de viață dătătoare a publicat următoarele studii și lucrări:

1. Monahismul după A. Harnack, Sibiu 1916.
2. Predici pentru toate Duminicile de peste an și alte ocazii în colaborare cu preotul Gh. Maior, Arad 1918. pagini 330.
3. Unificarea organizației noastre bisericești. Sibiu 1919. pag. 54.
4. Istoria Predicii la Români. București 1921. pag. 303.
5. Pentru Neam și Lege. Patruzeci cuvântări împotriva adventiștilor și baptiștilor. Caransebeș 1923. pag. 182.
6. Sâmbătă și Duminică. București 1923. pag. 14.
7. Poate crede omul modern în minuni? București 1923. pag. 20.
8. La Altarul Neamului, cuvântări la Sărbările Naționale. București 1923. pag. 56.
9. Sectele religioase din România. București 1925. pag. 47.
10. Datoriile preoției în fața problemelor sociale. București 1925. pag. 88.
11. Călușa cunoașterii și combaterii sectelor. București 1925. cca 150 pag.
12. Pentru slujitorii Altarului. Meditații și indemnuri. Caransebeș 1925.

Activitatea sa pe terenu literaturii bisericești este remarcată în presa bisericească (și profană și astfel pentru înparțialitate vom spici de acolo unele părți mai importante.

Broșuri întâia despre Monahism tipărită în Sibiu și cea de Predici, tipărită în Arad, sunt deja epuizate. Asupra lor s'a scris în publicistica ardeleană, în Telegraful Român și Biserică și Școala din Arad.

Activitatea sa literară de după unirea națională se remarcă mai ales prin două lucrări mai mari: Istoria Predicii la Români și „Pentru Neam și Lege“. Deși părintele Comșa este cunoscut ca un ortodox care a avute diferite polemici cu scriitorii bisericii unite, chiar revista „Cultura Creștină din Blaj prin condeiul Dlui Zenovie Păclișanu constată despre Istoria Predicii la Români următoarele: „Cartea D-sale poate fi astfel cetită cu folos și de preotul

care vrea să culeagă momente de inspirație și pilde bune, munca de vestitor al cuvântului dumnezeesc și poate fi utilizată și de istoricul literar care va găsi în ea lămuriri prețioase (Cultura creștină. No. 12 din Decembrie 1921).

Istoria Predicii la Români constată despre „Cazania lui Varlam” că s'a retipărit de zece ori sub diferite forme în cursul timpului, ceea ce literatura noastră bisericească nu stabilise mai înainte. Cartea a fost introdusă ca studiu la Seminarul din Buzău.

Cartea sa de predici „Pentru Neam și Lege” este astfel apreciată.

„Telegraful Român” (No. 75 din 1923) scrie că: „Volumul va face foarte bun serviciu preoților noștri”.

„Legea Românească” din Oradea-Mare (Nr. 45 din Noiembrie 1923) scrie că aceasta carte este de folos în lupta contra sectarilor.

„Biserica și Școala din Arad” (Nr. 28 din 20 Iulie 1924): „Ce bine sunt tratate din punct de vedere dogmatic chestiunile puse în discuție de sectanți și cât de viu și pătrunzător este stilul”.

Tot așa scrie revista „Luminătorul” din Chișinău (Nr. 25 din 1 Septembrie 1924), apoi Noua Revistă Bisericească din București: „După Istoria Predicii la Români” cucernicul diacon Dr. Comșa vine să umple cu aceasta nouă lucrare un mare și simțit gol în literatura noastră bisericească”.

Foaia „Diecezană din Caransebeș”: Atât ca conținut cât și ca formă cartea părintelui Comșa este atât de atrăgătoare încât cel ce a luat-o odată în mână nu se poate despărți de ea, până nu ajunge la sfârșitul ei”.

Revista „Renașterea din Craiova”: Prin preotul Dr. Grigore Cristescu profesor la Academia teologică din Sibiu spune că în această carte se cuprind cuvântări întemeiate pe o argumentație din cele mai trainice și desfășurate cu o adâncă înțelegere a problemelor religioase, pentru care sectanții găsesc interpretări și deslegări atât de false și tendențioase. Literatura noastră apologetică și misionară se îmbogățește cu o lucrare de fond”.

Broșura: „Poate crede omul modern în minuni?” este remarcată de Biserica și Școala din Arad (Nr. 20 din 1923) de organul eparhiei Argeșului, Noua Revistă Bisericească etc.

„La Altarul Neamului”, conținând cuvântări la toate sărbătorile naționale, este apreciată de ziarul Neamul Românesc. „Patria” îndreptarea, Telegraful Român apoi de revista: „Biserica ortodoxă Română” și alte publicațiuni.

Din această broșură a cumpărat și Casa Școalelor.

În revista Biserica ortodoxă Română Dl profesor Universitar Mihălcescu scrie următoarele: Priceputul și sârguitorul muncitor pe ogorul omiletic al bisericii noastre naționale, diaconul Dr. Gh. Comșa, care a dat literaturii noastre bisericești până acum, încă vre-o câteva volume de predici, o valoroasă și voluminoasă istorie a predicii la Români, cum și diferite broșuri cu conținut canonistic și apologetic, aduce cu ultima sa lucrare o nouă și prețioasă contribuție la îmbogățirea literaturii predicatiale. (Nr. din Ianuarie 1925).

Dorim din tot sufletul, ca noul nostru stăpân, să sosească curând și cu bine în mijlocul nostru. Și ani mulți, în pace, întreg, cinstit și sănătos, să îndrepte cuvântul adevărului. Să păstorească turma cuvântătoare ce i-s'a încredințat, în duhul de viață făcător al curatei noastre credințe ortodoxe, spre binele bisericii noastre și prosperarea patriei.

Simion Stana.

PROTOCOLUL

Ședinței Sinodului eparhial extraordinar convocat la biserica catedrală din Arad, pentru alegerea de episcop al eparhiei Aradului, devenită vacantă prin trecerea din viață a fericitului de pie memorie episcop Ioan I. Papp, pe Duminică în 3 Maiu 1925.

Ședința

s'a ținut la 3 Maiu 1925. oarele 12, a. m.

Președinte: I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, Arhiepiscop și Mitropolit. Notar: Dr. Ștefan Cioroianu.

Nr. 1. Împresara deschiderii Sinodului extraordinar s'a ținut în biserica catedrală din loc, conform §-ului 100 din Statutul organic, privegherea după tipicul Rusaliilor, iar în ziua prefriptă a Sinodului, sf. liturgie după acelaș tipic, urmată de chemarea Duhului sfânt sub pontificarea I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit din Sibiu Dr. Nicolae Bălan, la care au asistat deputații sinodali și o mulțime de credincioși.

Nr. 2. După terminarea acestor rituale, prescrise conform convocatorului dela 14 Aprilie 1925. Nr. 1193/1925.

I. P. S. Sa Dl Arhiepiscop și Mitropolit

Dr. Nicolae Bălan, ocupând între vii aclamări scaunul presidial, deschide Sinodul prin cuvântarea alăturată la acest protocol.

Nr. 3. Fiind astfel deschis Sinodul, în considerare, că biroul Sinodului eparhial e ales pentru întreg periodul Sinodal în curs, I. P. S. Sa președintele invită pe notarii Sinodali să-și ocupe locurile la masa biroului, dintre aceștia președintele designeade notar al ședinței pe deputatul Dr. Ștefan Cioroian.

Nr. 4. Cetinduse apelul nominal al deputaților sinodali, se constată, că dintre 57 deputați sunt prezenți 55, absentând, deputații Dr. Aurel Cosma și Petru Ionașiu, căruia la cerere Sinodul îi acordă concediu, deci presiđiul declară, că Sinodul întrunit în ședința de astăzi, este constituit și capabil de a lua concluse valide.

Nr. 5. La propunerea deputatului Vasile Goldiș, de bărbați de încredere pentru scrutinarea alegerii de Episcop se aleg deputații: Ioan Georgescu și Dr. Iustin Marșieu,

cari își ocupă locurile la masa presidială.

Nr. 6. După cele premerse, se procede la actul alegerii și la apelul nominal, deputații luând dela masa biroului câte o sedulă, scriu numele pentru persoana care votează și așează sedulele de votare într'o urnă destinată spre acest scop, următorii deputați: Gherasim Andru, Dr. Antoniu Ardelean, Dr. Teodor Babuția, Dr. Dimitrie barbu, Dr. Eugen Beleş, Dimitrie Boariu, Dr. Iuliu Borneas, Dr. Teodor Botiș, Dr. Teodor Burdan, Ioan Chera, Dr. Dimitrie Chiroiu, Ludovic Cioban, Dr. Aurel Cioban, Dr. Ștefan Cioroianu, Dr. Gheorghe Ciuhandu, Dr. Iuliu Coste, Dr. Eugen Costina, Dr. Aurel Demian, Pavel Dirlea, Lucian Gheorghievici, Ioan Georgea, Ioan Georgescu, Procopiu Givulescu, Vasile Goldiș, Iuliu Groșorean, Dr. Ioan Groza, Adam Groza, Dr. Aurel Grozda, Dr. Cornel Iancu, Dr. Iuliu Ionescu, Dr. Sever Ispravnic, Dr. Ioan Jucu, Cornel Lazăr, Constantin Lazăr, Dr. Paraschiv Lica-rețiu, Mihaiu Lucața, Traian Mager, Fabriciu Manoilă, Dr. Mihaiu Mărcuș, Dr. Iustin Marșieu, Dr. Iustin Miron, Antoniu Mocioni, Iosif Moldovan, Mihaiu Păcățian, Vicențiu Petru, Gheorghe Pleș, Iuliu Puticiu, Dr. Ioan Robu, Florian Roxin, Axente Șecula, Gherasim Sârbu, Simeon Stana, Dr. Patriciu Țuicra, Emanuil Ungurean, Traian Vațian. De tot au votat 55 deputați.

După ce au votat toți deputații prezenți, făcându-se scrutiniul conform prescripțiunilor §-lui 102 din Statutul organic, după încheere, Inaștul Presidiu, anunță următorul rezultat:

S'a dat o sedulă albă. Pentru P. C. Sa părintele protosincol: Dr. Andreiu Mager sau dat 24 voturi, iar pentru S. Sa diaconul Dr. Gheorghe Comșa 30 voturi. Deci I. Presidiul declară pe Dr. Gheorghe Comșa diacon și subdirector general la Ministerul Cultelor de ales episcop al eparhiei ortodoxe române a Aradului, fiind acest act a se transpune P. S. Sinod episcopesc spre afacere canonică și mai departe urmare conform prescrișelor legale.

Nr. 7. La propunerea deputatului Mihaiu Păcățian.

Sinodul autorizează biroul Sinodal a stabili și a asemna diurnele deputaților sinodali și cheltueli de călătorie la acest Sinod extraordinar în conformitate cu hotărîrea Sinodului eparhial ordinar din acest an.

Nr. 8. Protocolul ședinței de astăzi.

Sinodul decide a se autentica într'o Comisiune Sinodală constătătoare din deputați Sinodali din loc și alții, care vor fi prezenți d. a. la orele 4 în reședința episcopescă din loc sub presiđiul I. P. S. Sale.

Fiind astfel terminate agendele sinodului eparhial electoral, I. P. S. Sa părintele Arhiepiscop și Mitropolit Dr. Nicolae Bălan mulțumește, deputaților Sinodali pentru dragostea și interesul ce l'au dovedit față de sf. biserică și îndemnându-i pe toți ca și de azi încolo, să aibe acelaș suflet iubitor pentru sf. biserică, ca niște fii buni ai ei și ca frați adevărați în jurul noului episcop ales, care este părintele bun și conducătorul la fericirea tuturor fiilor bisericii, declară Sinodul eparhial electoral de închis.

La vorbirea de încheiere a I. P. S. Sale Dlui Arhiepiscop și Mitropolit răspunde Dl deputat sinodal Vasile Goldiș, mulțumind în termeni călduroși I. P. S. Sale pentru conducerea înțeleaptă a Sinodului eparhial electoral și urându-i o viață lungă ca să poată să mai deie multe dovezi de conducere înțeleaptă a sorții bisericii, cum a dat-o și astăzi și că și pe viitor I. P. S. Sa își are asigurat devotamentul tuturor fiilor bisericii.

D. C. M. S.

Nicolae,
Arhiepiscop și Mitropolit
președinte.

Dr. Ștefan Cioroianu,
protopresbiter
notarul șed.

Acest protocol s'a cetit și autenticat în comisiunea sinodală întrunită la orele 4 d. m. în reședința episcopescă.

Arad, 3 Maiu 1925.

Nicolae,
Arhiepiscop și Mitropolit
președinte.

Dr. Șt. Cioroianu,
notar.

I. Georgescu, Dr. I. Marșieu, bărbați de încredere.
Simeon Stana, Dr. Iulian Borneas, Dimitrie Boariu,
Dr. Ioan Jucu, Vichentie Petru notari sinodali.

Alegerea de Episcop.

În vederea alegerii de Episcop, la scaunul văduvit al diecezei noastre, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Dr. Nicolae Bălan, a sosit la Arad, în dimineața zilei de 2 Mai, însoțit de dnii Dr. Gheorghe Proca, asesor consistorial și Virgil Nistor, secretar consistorial. Sâmbătă la oarele 7 seara, s'a săvârșit la catedrala noastră, privegherea după tipicul Rusaliilor, iar Duminecă în ziua alegerii, s'a celebrat Sf. liturgie, împreună cu chemare sf. Duh.

Serviciul divin este celebrat de către I. P. Sa mitropolitul Nicolae al Ardealului. Asistența este formată din protoiereii: Păr. Ioan Georgea, pr. Dr. Dimitrie Barba, păr. Mihail Păcățianu, păr. Fabrițiu Manuilă, păr. Traian Vățianu, păr. Dimitrie Muscan, diaconii: I. Cioară și dr. Șiclovan. Cârja I. P. S. Sale a fost ținută de clericul C. Puticiu. Rând pe rând sosesc reprezentanții autorităților.

Cu splendidele răspunsuri date de corul profesorului Lipovan, serviciul devin decurge în mare fast și într'o atmosferă de reculegere sufletească. Fășii de lumină se revărsă asupra drept-credincioșilor cari după ce au asistat la hirotonirea de diacon al clericului Vichentie Gules, ceremoniul ce decurge prin cunoscutul tipic de „Vrednic este” fiind purtat și închinat înaintea Sf. Icoane bisericești.

După aceasta ceremonie, publicul credincios ascultă o predică de o rară elocvență a I. P. S. Sale Mitropolitului, ce se începe cu următoarele cuvinte din Sf. Scriptură:

Ca să lepădați Voi după cea mai înainte viețuire pre omul cel vechiu care se strică după poștele înșelăciunii și să vă înouiți iarăș cu duhul minții Voastre; Și să vă îmbrăcați în omul cel nou care după Dumnezeu s'a zidit: întru dreptate și întru Sfințenia adevărului.

(Ep. Apost. Pavel c. Efes. cap. 4 v. 22 - 25.)

I. P. Sa adresează următoarea predică turmei credincioșilor:

„Învierea Domnului a fost anunțată prin solia ce s'a desprins în acea dimineață”. „Cristos a înviat”. Trezește-te și tu suflet, căci cântările ne îndeamnă că după ce am murit să înviem. Apostolul Pavel luându-și motivul din Evanghelie a îndemnat pe ascultători să-și înouiască sufletul și să fie oameni noi. Om nou. Lipsa oamenilor noi renăscuți prin puterea credinței, prin desbrăcarea de egoism. Preocupările noastre nu trebuie să fie acele de interes egoistic; ne trudim, dorim fierbinte să ni se schimbe condițiile materiale în cari trăim, cum să ocu-

păm funcții mai rentabile, cum să schimbăm împrejurările materiale exterioare. O direcție de cugetare consideră că factorii materiali sunt aceea cari au influența cea mai mare asupra sufletului. Filozofia materialistă a istoriei vede în schimbările sociale, schimbarea sufletului. Alchima socială nu s'a găsit încă, nu se poate face oameni mai buni prin acest sistem. Mamonismul, pofta de plăceri, se manifestă pretutindeni. Ce folos să trăiești în palate și să rămâi Adam cel vechiu, sub stăpânirea firei tale cele vechi.

Judecata istoriei nu ne va întreba cu ce ne-am îmbrăcat, ce-am mâncat, nu se vor aprecia factorii externi, ci ne va întreba în ce duh, în ce lume de idei a trăit societatea noastră, ce idealuri a avut viața noastră — Impărăția Domnului se poate coborî numai la fii Lui. Impărăția harului și a dreptății, a ordinii sociale mai bune, se poate coborî numai la oamenii mai buni. Pregresul tehnice, și a altor științe nu poate crea o lume nouă, oamenii noi renăscuți sufletește — Duhul nou de viață unde îl vom găsi? Mergeți la Ierihon la vameșul Zacheu, urmăriți pe Isus pretutindeni.

El a crea atmosfera prielnică ce a dat naștere la tot ce are mai mareț civilizația noastră, din întreaga lume. El a putut face din Saul—Pavel, din tânărul destrăbălat pe Sf. Augustin. Tuturor le-a întins mână de ajutor pentru o înțelegere mai bună a resturilor pă-mântești. Apostolul Pavel s'a gândit la Mântuitor când a scris rândurile citate, în Epistolele către Efeseni. Pentru Apostolul Pavel Cristos era totul. Dacă oamenii renăscuți ne trebuie, cea mai nouă deviză va fi: *Înapoi la Cristos.*

Se vorbește de reforme ce se perindă în vremurile noastre: Reforma învățământului, reforma financiară reforma comunicațiilor și multe altele, mie mi-se pare de cea mai urgentă între toate: *Reforma omului.* Fără această reformă legile noi pot să fie cât de bune, nu se va îndrepta nimic. În Cristos este mântuirea noastră. Să deschidem larg porțile sufletului nostru marelui principiu de viață: lui Cristos Amin”.

După împățirea anaferei I. P. Sa deschide ședința Sinodului electoral și zice cam următoarele:

Cristos a înviat!

Dlor deputați!

Ați fost convocați pentruca să alegeți păstorul sufletesc al eparhiei Arad.

În clipa aceasta este o datorință pentru

Domniile Voastre să cugetați la acela, care, după ce a servit Biserica stând în fruntea ei 22 ani, a fost chemat la cele vecinice, *Ioan Ignatie Papp*. Înaintea ochilor sufletești ne este încă figura sa jovială, prietenoasă totdeauna bună, o inimă deschisă. Ridicat din pătura sănătoasă a țărânilor noastre, inima lui a fost plină de dragoste către fiii poporului său.

Prin vorbirile sale canonice a luminat poporul, a sfințit biserici, a împărțit daruri preoțimei, a ocrotit turma sa ferind-o de lupi și inima lui a fost plină de cele mai frumoase sentimente românești până la ultima clipă a vieții sale. A trecut prin toate treptele ierarhiei bisericești, a avut multe funcții bisericești și și-a acumulat vaste cunoștințe pentru clipa în care a fost chemat să conducă turma credincioșilor din eparhia Aradului. Domniile Voastre sunteți martori la felul cum s'a gândit, la toate faptele sale mărețe și la așezămintele ce le-a lăsat.

Păstoria a fost o păstorie a agonisirii, a păstrării, s'a străduit să adauge dela sine. El totdeauna s'a identificat cu Altarul și gândul său a fost acela de a fi folositor neamului din care face parte.

Nu voiu uita niciodată -- zice I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului -- reazimul ce mi l'a dat în organizația bisericii noastre prin colaborarea la legea ce-a fost în curând votată. Să zicem deci din adâncul inimii noastre Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Apostolatul însă nu se sfârșește prin trecerea apostolilor din această lume. Slujitorii altarului sunt chemați să propovăduiască neîntrerupt cuvântul, ne trebuiesc oameni legați sufletește de acela care este mai presus de orice, de Mântuitorul care este în veci acelaș.

Dela un păstor se cere ca prima condiție să fie legat de Cristos, pe care să-l vestească oamenilor. Trebuie să facă prin cărățenia simțurilor sale ca prin dânsul Dumnezeu să vorbească oamenilor.

Debrăcându-Vă înaintea acestui locaș sfânt de orice prejudecată, și fără prihună dați-Vă votul Vostru pentru celce îl aflați mai potrivit de Păstorul turmei drept-credincioșilor din dieceza Aradului. Cea mai mare sinceritate față de Dumnezeu, eparhie și popor și față mai ales de eul fiecăruia dintre Domniile Voastre, după adâncă și neprihănită convingere. Astfel binecuvântându-Vă de bun sosit și împărțându-Vă de arhierasca mea binecuvântare rog pe bunul Dzeu să vă îndrepte cugetul spre alesul său, declar Sinodul eparhial electoral al diecezei Arad deschis.

După cuvântarea I. P. S. Sa numește de notar pe părintele dr. Ștefan Cioroianu.

Di Vasile Goldiș cetește apoi articolul 107 din Statutul organic care prevede doi bărbați de încredere. Se proclamă dnii: Dr. Ioan Georgescu inspector general aministrativ, prefectul județului și al orașului Arad și Dr. Marșeu.

Se cetește scrisoarea Dlui Dr. Ionașiu deputat sinodal, care cere concediu din cauza de boală. Afară de D-sa mai lipsește dl Dr. Aurel Cosma, fost uinistru.

Deci sunt prezenți 55 de deputați. Majoritatea voturilor este 28. Purcezându-se la votarea, înaltul prezidiu constată că s'a dat 55 de voturi și anume: Dr. Gheorghe Comșa arhidiacon și subdirector general în Ministeriul de Culte, a primit 30 de voturi, iar Dr. Andrei Mager protosincol și asesor-referent la Consistorul din Oradia, a primit 24 voturi, iară o bilă a fost albă. Pe baza acestui rezultat I. P. S. Sa Mitropolitul Bălan declară de ales episcop al Aradului pe arhidiaconul Dr. Gheorghe Comșa. Publicul aclamă pe noul ales, iar Prezidiul închide sesiunea sinodului electoral.

Predică.

„Pace vouă“ (Ioan c. 20 v. 19)

Iubiți Creștini!

După minunata înviere a Mântuitorului, cum v'aș putea întâmpina mai potrivit decât cu cuvintele blândului Isus, care la opt zile, după înviere, arătându-se învățăceilor săi le-a zis: „Pace vouă“.

Ce bună și sfântă e pacea!

Coliba săracului este raiu luminat dacă în ea împărătește sfânta pace și în schimb devine iad grozav chiar și palatul, cel mai pompos, din care lipsește aceasta comoară a vieții sufletești.

Zadarnice sunt toate bunurile acestei lumi și netrebnice acolo unde conștiința omului nu este împăcată cu sine.

Pacea sfântă o dă bunului creștin credința în Isus, care a pățimit, a murit și a înviat, ca să ne ridice din starea de întunecime și rătăcire morală. Credința în Hristos și învierea sa isvorește în sufletul omului pe lângă alțe bunuri morale sentimentul de pace și înfrățire creștinească.

Hristos a înviat! Acest adevăr este temelul religiunii și credinței noastre, căci „dacă n'a înviat Hristos, zadarnică este propovăduirea noastră, zadarnică dar este și credința voastră“ (Corint. I c. 15 v. 14).

În zilele trecute am prăznuit minunata învingere

a binelui, a dreptății, a adevărului asupra răutății, nedreptății și a minciunii veacurilor întunecate.

Azi se pecetluiește, și se învederează ca lumina soarelor acest adevăr:

Aceia, cari vă îndoiți cu Toma în d-zeeasca înviere, aduceți degetul îndoielii voastre, și pipăiți ranele cuielei puneți palma necredinței voastre pe rana sulitei și ziceți cu căința apostolului: „Domnul meu și D-zeul meu”.

Dar n'aveți de ce Vă îndoi, că minciuna răutatea, păcatul n'ar putea fi biruiți și zdrobite de adevăr sfîntenia și perfecțiunea absolută, care este, Hristos, atotputernicul D-zeu!

Sfânta Scriptură isvorul nesecat, de învățătură divină, și înviorează sufletească ne arată că M-torul, după ce a înviat din morți, s'a arătat în mai multe rânduri, apostolilor, tot atâtea dovezi despre învierea sa mai presus de fire.

Creștinul adevărat crede cu toată puterea sufletului său în mântuitoarea înviere, după cum învață acest adevăr înțelepciunea nerătăcitoare a sfintei biserici creștine. Nu vă slăbiți nici voi credința voastră prin îndoieli și cercetări zadarnice, când vedeți, că unuia dintre învățăcei, care cere dovezi i-se zice, ca să nu fiți și voi muștrați cu cuvintele: „Dacă mă văzuși Tomo crezuși; fericiți cari n'au văzut și au crezut”.

Fericiți cei credincioși, că sufletul lor nu este ros de îndoieli. Fericiți sunt ei, căci credința lor tare le coboară în suflete pacea sfântă.

De aceea, acolo unde de departe vei vedeă înălțându-se peste monotonia altor clădiri o pompoasă biserică iar lângă ea va lumina o școală frumoasă, acolo unde oamenii vor cercetă acestea lăcașuri de curățire și primenire morală de luminare a murii, acolo unde creștinii păstrează cu curățenie, și în legea moșilor și strămoșilor lor, acolo sfânta pace împărătește.

Dar acolo ce crediți ce este, unde mama și fata nu pot sta la o masă? unde tata și fiul, moșul și nepotul se încăieră? Acolo unde vecinii se bârfesc se învidiază și fătăresc? Acolo unde mândria, lenea desfrâul, lăcomia și beția stăpânesc?

De acestia este departe duhul păcii, pentru că aici sunt deșarte sufletele de credința în Hristos Domnul, a cărui prea minunată înviere, astăzi se adevărește și pentru cel îndoielnic.

Creștinilor! Cercetați sufletele voastră și dacă aflați în ele umbră de îndoială în credința voastră cătră Hristos, care a înviat, alungați aceasta chinuitoare nălucă din suflete, dacă vreți să se sălășluiească acololo pacea sfântă și fericitoare.

Schimbați ca Toma îndoiala voastră în credință tare, ca să câștigați liniște, conștiinței voastre. Credința voastră vă va mântui! Și să știți că scris este, că: „fericiți cei ce n'au văzut și au crezut”.

Acestea sunt cuvintele Hristosului D-zeu, pe cari

vi-le adresează prin mîie smeritul vostru păstor sufletească, azi când deodată cu adevărarea minunatei învieri noi mai prăznuim și tradiționala Rugă.

Cuvântul acesta de rugă, se rostește aici în Bănat, cu fața radioasă, cu drag și dor. Acolo unde am petrecut anii mei de copilărie n'am știut ce-i ruga. Când am auzit de rugă am stat nedumirit și mi-am zis: ruga asta trebuie să fie o rugăciune, însăși numirea indică.

Bătrânii noștri, oameni cu frica lui D-zeu se vor fi socotit să ceară ajutor și binecuvântarea lui D-zeu peste avântul lor trudit, să-le ocrotească țărînille, și ca să-L poată Lauda, să i-se poată închina cu deadinsul, au anumit o zi, și i-au zis: rugă.

Ruga lor izvorită dintr'o necesitate sufletească internă a fost sfântă.

Ei dar de atunci a trecut mult și din sfânta rugă a moșilor noștri mândria și păcătoșenia noastră a făcut o rugă profană. Și m'am dumirit, cu multă părere de rău, că sub rugă nu se înțelege o zi de rugăciune ci mai vartos o zi de desfătare și petrecere.

Prieteni se invită la rugă la concert. La rugă se întâlnesc rudeniile să-se veselească. Mamele se îngrijesc, și-și cojesc vârful dejetelor, tot anul, ca fetele și feciorii lor să fie în hainele cele mai frumoase la rugă la joc. Barem de ar veni și în sfânta biserică!

Moșii noștri se rugau cu smerenie la ruga lor: Doamne întoarceți fața ta cătră noi și ne miluiește. Azi femeile noastre au ajuns așa de departe, că pentru rugă umblă să-și facă haine din fața lui D-zeu.* Mătasa nu le îndestulesc.

Dacă ruga noastră stă în mâncări și beuturi, în desfătări, petreceri și concerte, haine luxoase, cari fac un fal de paiețe de bălcu din frumoasele bănățence, atunci unde am putea afia cel puțin o schinteie din acel creștinism, de cari au fost stăpâniți strămoșii noștri, cari au plecat tremurând de evlavie ghenunții în fața puterii cerești în ziua de rugă? Oare noi n'avem lipsă de binecuvântarea Tatălui ceresc? Oare noi n'avem trebuință de ocrotirea lui preasfântă?

De ce dară atâta mândrie? Au nu știți că prin mândrie a intrat păcatul și moartea în lume?

Vă las pe voi să cercetați sufletele voastre și să răspundeți unul fiește care cu sinceritate la acestea întrebări, și vă as'gur, că după curățenia răspunsurilor va fi îndreptarea voastră.

Ruga să fie pentru voi praznicul de noire și nobilitare sufletească de întărire a credinței în Hristos M-torul, care a înviat, și a cărui înviere azi s'a adevărit.

Întăriți în credința învierii mărețe vă îndemn să săpați adânc în sufletele voastre, cuvintele divinului Hristos: „Pace vouă! Amin.

Izvin, la Dum. Tomii 1925.

Molentie Șora.

* Sub acest nume sunt cunoscute, de țăranele din jurul Timișorului oarecari pânzeturi, numite așa de evrei, ca să tragă atențiunea asupra lor

BIBLIOGRAFIE.

„Călăuza cunoaște-ii și combaterii sectelor” de Dr. Gheorghe Comșa, nou alesul Episcop al Aradului. Despre aceasta carte de valoare, vestitul scriitor Nichifor Crainic scrie următoarele:

În cartea sa Călăuza cunoașterii și combaterii sectelor, — pe care o recomandăm călduros celor ce se interesează de chestiune, pentru sau contra, — părintele diacon Gheorghe Comșa discută între altele cauzele prielnice acestor curente de anarhie religioasă în care noi vedem o pregătire a anarhiei sociale. Distinsul cleric enumeră între aceste cauze psihoza creată de marile zguduri ale războiului, (sufletul greu încercat își caută soluții și razim moral), valuta forte anglo-americană care elimentează entuziasmul apostolic al predicatorilor, sectanți și — ceea ce e foarte serios, — lipsa dela datorie a unei părți din clerul ortodox. Diaconul Gheorghe Comșa afirmă că numai „o mică parte” dintre preoți poartă osânda absentismului misionar. E, desigur, un enfenism pentru a îndulci o realitate dureroasă.

Volbură Poiană: Ion Burduf (viața unui copil până în ceasul în care a părăsit școala primară).

În „Biblioteca Sămănătorul” Nr. 61, scriitorul **Volbură Poiană** publică o frumoasă povestire, sub titlul de mai sus, în care prinde simplu și mișcător viața unui copil de plugar moldovean și a mediului în care crește acest copil îndrăgit mai mult de întinșul câmpurilor și desigurile codrilor decât de pereții școlii din satul lui. Cărticica această scrisă din inimă pentru a merge la inimă va fi, desigur, bine primită de publicul nostru cetitor. Mai cu seamă în satele noastre, povestirea lui Volbură Poiană va fi cetită cu plăcere.

Prețul e 5 Lei. Se poate comanda dela *Librăria Diecezană din Arad*.

Al. Mănculescu: Povestiri. (*Biblioteca Sămănătorul, Arad, No. 72*).

„Biblioteca Sămănătorul” se îmbogățește cu un nou volum: Povestirile dlui Al. Mănculescu. Cele două povestiri *Ilie Ienicerul* și *Jupâneasa Domnica*, ne duc în lumea plină de furtuni a trecutului românesc. Scrise limpede și simplu, acestea frumoase povestiri nu trebuie să lipsească din nici o casă unde sălășluiește dragostea de neam și lege.

Se poate comanda dela *Librăria Diecezană Arad*. Prețul Lei 5. —

Gavril Todică: Urgiile naturii (*Biblioteca „Sămănătorul” No. 69*).

Dl. G. Todică, — un talentat și harnic popularizator al științei, — adună în aceasta broșură o samă de informații despre nenumăratele urgii deslănțuite de Natură asupra oamenilor în cursul vremilor.

Cu ajutorul acestei cărți luăm cunoștință de nepastele cele mai cutropitoare ce s'au abătut vre-odată asupra omenirii. Scrisă limpede, cartea D-lui G. Todică se cetește ca o cumplică poemă a dezastrelor.

De vânzare la *Librăria Diecezană din Arad*. Prețul Lei 5. —

Teodor Murășanu: Cioburi de oglindă. „Biblioteca Sămănătorul” Arad, No. 62—63.

Tânărul scriitor ardelean Teodor Murășanu pe care îl întâlnim des în paginile revistelor „*Tara-Noastră*” și „*Consânziana*” din Cluj, și-a adunat în acest volum o samă dintre bucățile sale în proză. Sunt între ele scene bine prinse din viața satelor noastre. În multe pagini găsim priveliști mișcătoare de viață ardelească din timpul războiului, care ne-a adus desrobirea.

Scris limpede și fără pretenții, volumul „*Cioburi de oglindă*” se poate comanda dela librăria diecezană din Arad. Prețul Lei 10.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștința amatorilor, că pentru darea în întreprindere a lucrărilor de renovare la edificiul bisericii ort. rom. din Mândruloc, se va ține licitație la oficiul parohial din Mândruloc, la 17 Mai 1925, ora 15.

La licitație se primesc numai oferte închise și sigilate întrate până la datul de sus.

Planul, devizul și condițiunile de licitație și întreprindere se pot vedea la oficiul parohial din Mândruloc. Suma totală de renovare face 420.081 lei. Concurenții vor fi obligați a depune lângă ofertul lor 5% vadiu. Mândruloc la 3 Mai 1925.

Comitetul parohial.

AVIZ. Cu onoare aduc la cunoștință onoratului public și autorităților bisericești, că în Arad, str. Românului Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici* împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colajonări de totfelul de lucrări de zidiri și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.

Cu stimă:

Teodor Cioban,
arhitect.

Dr. MIRON HERETIU

fost asistent la clinica Dermato-Venerică din Cluj.

Specialist în boale de piele, genito-urinare și venerico-sifilitice. Microscopie, ultramicroscopie, analiza sângelui și a lichidului cefalo-rachidian. Electroterapie. Operațiuni de specialitate.

◀ URETROSCOPIE ▶

Consult: 2—4. d. m. ARAD, Bulev. Regina Maria No. 9. (Palatul Neuman). 5—5

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.